

Perustuslakivaliokunta

Tiistai 24.3.2026 klo 8.30—12.01

Läsnä

puheenjohtaja Heikki Vestman kok (1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10) (5 osittain)
varapuheenjohtaja Onni Rostila ps (4, 5, 6, 7) (3, 8 osittain)
jäsen Fatim Diarra vihr (4, 5, 7, 8, 9, 10) (3, 6 osittain)
jäsen Petri Honkonen kesk (4, 5, 6, 7) (3, 8 osittain)
jäsen Hannu Hoskonen kesk (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7) (8 osittain)
jäsen Arja Juvonen ps (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (3 osittain)
jäsen Atte Kaleva kok (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (3 osittain)
jäsen Teemu Keskisarja ps (4, 5, 6, 7) (3, 8 osittain)
jäsen Kimmo Kiljunen sd (4, 5, 6) (3, 7 osittain)
jäsen Johannes Koskinen sd (4, 5, 6, 7) (3, 8 osittain)
jäsen Jarmo Lindberg kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7) (8 osittain)
jäsen Mira Nieminen ps
jäsen Johanna Ojala-Niemelä sd (1, 2, 4, 5, 6, 7) (3, 8 osittain)
jäsen Ville Skinnari sd (7, 8 osittain)
varajäsen Markku Eestilä kok (1, 2) (3 osittain)

Sihteerit

valiokuntaneuvos Johannes Heikkinen
valiokuntaneuvos Lauri Koskentausta
valiokuntaneuvos Liisa Vanhala

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 6 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi poliisin hallinnosta annetun lain, Poliisiammatti-korkeakoulusta annetun lain ja poliisilain 1 luvun 10 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 16/2026 vp

Asiantuntijalausunto HE 16/2026 vp PeV 24.03.2026 neuvotteleva virkamies Katariina Simonen, sisä-ministeriö Asiantuntijalausunto A 3
Asiantuntijalausunto HE 16/2026 vp PeV 24.03.2026 eduskunnan oikeusasiamies Jari Råman, edus-kunnan oikeusasiamiehen kanslia Asiantuntijalausunto B 3
Asiantuntijalausunto HE 16/2026 vp PeV 24.03.2026 professori Ida Koivisto Asiantuntijalausunto C 3
Asiantuntijalausunto HE 16/2026 vp PeV 24.03.2026 professori Tuomas Ojanen Asiantuntijalausunto D 3

Pöytäkirja PeVP 26/2026 vp

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Ennakkokäsittely

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- neuvotteleva virkamies Katariina Simonen, sisäministeriö, liite
- eduskunnan oikeusasiamies Jari Råman, eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia, liite
- professori Ida Koivisto, liite

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:

- professori Tuomas Ojanen, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle ydinenergialaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 24/2026 vp

Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava talousvaliokunnalle.

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman. Kutsutaan kuultaviksi: työ- ja elinkeinoministeriön edustaja, yliopistonlehtori Hanna Hämäläinen, apulaisprofessori Anu Mutanen ja professori Tuomas Ojanen.

5. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission sotilaallisen liikkuvuuden tiedonannosta sekä komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sotilasalan tarvikkeiden, tavaroiden ja toimenpidekehyksen perustamisesta

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 1/2026 vp

Valiokunnan lausunto PeVL 13/2026 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission sotilaallisen liikkuvuuden tiedonannosta sekä komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sotilasalan tarvikkeiden, tavaroiden ja toimenpidekehyksen perustamisesta A 5

Merkittiin, että puheenjohtaja Vestman poistui kokouksesta ja varapuheenjohtaja Rostila ryhtyi johtamaan puhetta.

Merkittiin, että puheenjohtaja Vestman palasi johtamaan puhetta.

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Pöytäkirja PeVP 26/2026 vp

Lisättiin kappaleeseen 2 ensimmäisen virkkeen jälkeen kaksi uutta virkettä seuraavasti: ”Puutteet koskevat suhdetta perustuslakiin ja unionin perussopimuksiin. Valiokunta kiinnittää huomiota myös ehdotuksen vaikutusten arvioinnin puutteeseen.”

Jaettiin kappale 2 kahtia kappaleiksi 2 ja 3.

Muutettiin kappaleen 4, josta oli tullut kappale 5, viimeisen virkkeen sana ”epäselvää” muotoon ”kyseenalaista”.

Muutettiin kappale 7, josta oli tullut kappale 8, kuulumaan seuraavasti: ”Valtioneuvoston kirjelmässä (s. 9) todetaan, että asetusehdotus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen liikennepolitiikkaa koskevaan 91 artiklaan sekä meri- ja lentoliikennettä koskevaan 100 artiklan 2 kohtaan. Valiokunnan saamassa selvityksessä on arvioitu, että asetusehdotuksessa on ensisijaisesti kyse puolustuspolitiikan alaan liittyvästä sääntelystä, eikä niinkään ensisijaisesti liikennepolitiikan alaan liittyvästä sääntelystä. Perustuslakivaliokunta kiinnittää valtioneuvoston vakavaa huomiota oikeusperustan epäselvyyteen. Valiokunta pitää saamansa selvityksen perusteella oikeusperustaa kyseenalaisena. Valtioneuvoston tulee varmistua ehdotuksen oikeusperustan asianmukaisuudesta ja tehdä arviosta selkoa eduskunnalle, jotta eduskunta voi muodostaa neuvottelujen edetessä kantansa ehdotukseen. Perustuslakivaliokunnan mielestä valtioneuvoston tulee myös edistää neuvoston oikeuspalvelun lausunnon hankkimista.”

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poliisilain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 182/2025 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poliisilain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi A 6

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun loppuun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Lisättiin kappaleeseen 7 a, josta oli tullut kappale 7, loppuun seuraavat sanat: "(ks. esim. PeVL 12/2026 vp)."

Muutettiin kappaleen 10, josta oli tullut kappale 11, kolmas virke kuulumaan seuraavasti: "Kyseisiä lakiehdotuksia on muutettava siten, että luovutettavien tietojen tietosisällöt määritellään säännöksessä sääntely-yhteys huomioon ottaen tyhjentävästi tai tietojen luovuttaminen kytketään välttämättömyyteen."

Pöytäkirja PeVP 26/2026 vp

Lisättiin kappaleeseen 11, josta oli tullut kappale 12, uusi virke seuraavasti: "Ehdotettu sääntely muodostuu tältä osin huomattavan avoimeksi ja tiedonluovutussääntelyyn kohdistuvan täsmällisyys- ja tarkkarajaisuusvaatimuksen kannalta ongelmalliseksi."

Muutettiin kappaleen 16, josta oli tullut kappale 17, kolmas virke kuulumaan seuraavasti: "Ehdotettua sääntelyä on muutettava siten, että luovutettavien tietojen tietosisällöt määritellään säännöksessä sääntely-yhteys huomioon ottaen tyhjentävästi tai tietojen luovuttaminen kytketään tietojen välttämättömyyteen."

Lisättiin kappaleeseen 20 b, josta oli tullut kappale 22 uusi virke seuraavasti: "Perusoikeusuudistuksen perusteluissa viitataan tältä osin perustuslakivaliokunnan lausuntoon, jonka mukaan oikeus saada tunnistamistietoja on kuitenkin puhelinsalaisuuden ydinsisältöön eli puhelun sisällön salaisuuden säilyttämiseen verrattuna vähäisempi kajoaminen (PeVL 3/1992 vp)."

Lisättiin kappaleeseen 21, josta oli tullut kappale 24, uusi virke seuraavasti: "Perustuslakivaliokunnan mielestä tunnistamistietoihin puuttumista on arvioitava perusoikeusuudistuksen esitöiden ja valiokunnan aiemman käytännön valossa yleisten rajoitusedellytysten perusteella silloin kun tällä ei voida muodostaa kuvaa henkilöiden välisestä luottamuksellisesta viestinnästä."

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poronhoitolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 161/2025 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poronhoitolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi A 7

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Lisättiin kappaleeseen 8 uusi viimeinen virke seuraavasti: "Pykälä kattaa sekä viranomaisille nykyisin kuuluvien tehtävien siirtämisen että hallintoon luettavien uusien tehtävien antamisen muille kuin viranomaisille (HE 1/1998 vp, s. 179/I)."

Poistettiin kappaleen 14 viimeisestä virkkeestä sana "laajaan" ja lisättiin sana "itsenäiseen".

Muutettiin kappale 15 kuulumaan seuraavasti: "Perustuslakivaliokunnan mielestä asian arvioinnissa merkitystä on myös poikkeuksellisella sääntely-yhteydellä. Kyse on paitsi jul-

Pöytäkirja PeVP 26/2026 vp

kisen vallan käyttämisestä, myös poronhoitoelinkeinon sääntelyyn perinteisesti kuuluvasta järjestelystä, jossa poronhoitajien muodostamat itsehallinnollisia piirteitä omaavat paliskunnat ovat keskeisessä asemassa viranomaishallinnon sijasta. Sääntelyn erityispiirteiden huomioon ottamista korostaa se, että kyse on poronhoitoalalla vakiintuneesti paliskunnille annetuista tehtävistä, joita on poronhoitolain säätämisen yhteydessä pidetty perustuslain kannalta ongelmattomina (ks. PeVL 3/1990 vp, s. 3). Paliskuntien osalta keskeistä on julkisoikeudellisen yhdistyksen muotoon järjestetty yhteistoiminta, jonka avulla pyritään edistämään paliskunnan yhteisiä taloudellisia etuja. Paliskuntien tehtävät kohdistuvat merkittävästi paliskunnan osakkaisiin ja näiden omaisuuteen. Tilanne eroaa merkittävästi perustuslain 124 §:n normaalista soveltamisasetelmasta, jossa lähtökohtaisesti viranomaisille kuuluvia tehtäviä ulkoistetaan tai yksityistetään viranomaishallinnon ulkopuolelle."

Muutettiin kappale 17 kuulumaan seuraavasti: "Paliskunnan on ehdotetun poronhoitolain 40 a §:n mukaan kerran kymmenessä vuodessa laadittava ja hyväksyttävä porolaidunten hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa määritellään toimenpiteet laidunalueiden käytön järjestämiseksi tavalla, joka turvaa kestävän ja monimuotoisen laidunympäristön pitkällä aikavälillä ja joka siten tukee nykyisten ja tulevien sukupolvien mahdollisuuksia harjoittaa poronhoitoa. Oikeus harjoittaa poronhoitoa toisen maalla on merkityksellistä perustuslain 15 §:ssä turvatun omaisuuden suojan kannalta. Myös poronhoitolakiin nyt ehdotettava sääntely porolaidunten hoito- ja käyttösuunnitelmista on merkityksellistä laidunmaiden omistajien omaisuuden suojan kannalta. Suunnitelmien oikeusvaikutukset jäävät kuitenkin hallituksen esityksessä jossakin määrin epäselviksi. Perustuslakivaliokunnan mielestä vaikutukset ovat kuitenkin sellaisia, että niihin tulisi kytkeytyä muutoksenhakuoikeus."

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle syyteneuvottelun käyttöalan laajentamista koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 187/2025 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle syyteneuvottelun käyttöalan laajentamista koskevaksi lainsäädännöksi A 8

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

9. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

10. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on keskiviikkona 25.3.2026 klo 8.30.

Pöytäkirja PeVP 26/2026 vp

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Liisa Vanhala